

Erhvervsuddannelser i

Bygge
og anlæg

Bygge- og anlægsbranchen rummer mange udfordringer og giver dig en masse forskellige valgmuligheder

Boligmontering

Møbelpolstrer	7
Autosadelmager	8
Gardindekoratør/gardinmontør	9

Struktør-, Brolægger- og Tagdækkeruddannelsen

Anlægsstruktør	10
Bygningsstruktør	11
Brolægger	12
Tagdækker	13

Træfagenes Byggeuddannelse

Tømrer	14
Alutømrer	15
Tækkemand	16
Gulvlægger	17
Byggemontagetekniker	18

Malerfaget

Bygningsmaler	19
---------------------	----

Træ- og Møbelindustriens Uddannelser

Maskinsnedker/produktionsassistent	20
--	----

Murer-, Stenhugger- og Stukkaturfaget

Murer og Flisemontør	21
Stenhugger og Stenindustriarbejder	22
Stukkator	23

Skorstensfejerfaget

Skorstensfejer	24
----------------------	----

Snedkerfaget

Bygningssnedker og Bygningsmontør	25
Møbelsnedker og Træoperatør	26
Orgelbygger	27

Isoleringsfaget

Teknisk isolatør	28
------------------------	----

Glarmesterfaget

Glarmester	29
------------------	----

VVS-faget

VVS-uddannelsen	30
-----------------------	----

Udgivet af:

Det faglige udvalg Bolig og ortopædi.
Det Faglige Fællesudvalg for Struktør-, Brolægger- og Tagdækkeruddannelsen.
Det faglige udvalg for Træfagenes Byggeuddannelse.
Malerfagets faglige Fællesudvalg.
Træets Uddannelser.
Det Faglige Fællesudvalg for Murer-, Stenhugger- og Stukkaturfaget.
Skorstensfejerfagets Faglige Udvalg.
Snedkerfagets Fællesudvalg.
Det faglige udvalg for isoleringsfaget.
Glarmesterfagets Faglige Udvalg.
Det faglige udvalg for VVS-uddannelsen.

Korrektur og grafisk tilretning: EF Kommunikation.

Tryk: Arco Grafisk A/S.

Oplag: 20.000.
November 2009

Layout: Byggeriets Uddannelser.

Hvorfor en uddannelse i bygge- og anlægsbranchen?

Drømmer du om at lave det indledende jordarbejde i begyndelsen af en bygge- og anlægsopgave eller sætte det sidste malerstrøg på den færdige bygning inden aflevering til kunden? Så er der en uddannelse inden for bygge- og anlægsområdet, der kan opfylde dine ønsker.

Her er nemlig en lang række af erhvervsuddannelser med meget forskelligt indhold og arbejdsopgaver, der vil kunne udfordre både dine ønsker, hænder og hjerne.

Mulighederne er mange. Der er for eksempel uddannelser med skiftende arbejdspladser eller egentligt værkstedsarbejde. Du kan arbejde udendørs og indendørs. Der er opgaver, der enten kræver samarbejde med andre ansatte og faggrupper eller arbejde på egen hånd.

Du vil i denne brochure kunne finde den indledende information om indholdet i en lang række af uddannelser, der i dag er mulighed for at vælge i bygge- og anlægsindgangen. Der er ligeledes henvisninger til, hvor du kan få yderligere informationer, hvis du har behov for det.

Du kan også kontakte den nærmeste skole, der udbyder erhvervsuddannelserne i bygge- og anlægsindgangen, og lave en aftale om at få mere information og vejledning til dit valg af uddannelse.

Med en erhvervsuddannelse har du mange muligheder for at få et spændende arbejdsliv.

Et fælles træk for mange af uddannelserne i bygge- og anlægger, er, at de giver adgang til fag med historie, stolthed og traditioner. Men også samtidig er fag, der er under stadig udvikling i takt med, at nye materialer, værktøjer og arbejdsmetoder udvikles.

Ansatte i bygge- og anlægsvirksomhederne er af den grund dygtige håndværkere og kreative specialister med uddannelse, der gør dem kompetente, fleksible og selvstændige. Derfor giver en uddannelse inden for området erfaringsmæssigt mange muligheder for beskæftigelse i stort set alle andre arbejdsområder og brancher, hvis du efterfølgende har lyst til det.

Der er adgang til mange former for efter- og videreuddannelse efter en endt grunduddannelse i bygge- og anlægsindgangen. En bygge- og anlægsuddannelse giver også gode muligheder for at arbejde i udlandet eller at starte egen virksomhed.

Du kan læse mere om de mange muligheder i denne brochure.

Venlig hilsen og god læsning.
Velkommen til uddannelserne

Det faglige udvalg
Boli og ortopædi

**Det faglige udvalg
Boli og ortopædi**

**Det Faglige Fællesudvalg for
Struktør-, Brolægger- og Tagdækker-
uddannelsen**

**Det faglige udvalg for
Træfagenes Byggeuddannelse**

Malerfagets faglige Fællesudvalg

Træets Uddannelser

**Det Faglige Fællesudvalg for Murer-,
Stenhugger- og Stukkatørfaget**

Skorstensfejerfagets Faglige Udvalg

Snedkerfagets Fællesudvalg

Det faglige udvalg for isoleringsfaget

Glarmesterfagets Faglige Udvalg

**Det faglige udvalg for
VVS-uddannelsen**

Lidt korte informationer

Her er korte stikord til de almindeligste forhold, som du måske har brug for at vide lidt om. Du kan få flere oplysninger og hjælp til de praktiske forhold ved kontakt til en erhvervsskole med bygge- og anlægsindgangen. Det anbefales derfor, at du bruger oversigten over skolerne på næste side til at finde den nærmeste skole. Skolens studievejledere vil kunne hjælpe dig med grundig information om de enkelte uddannelser og alt det praktiske.

Uddannelsesindgange er en overordnet samling af en række uddannelser inden for samme branche. I denne brochure finder du alle bygge- og anlægsindgangens muligheder for erhvervsuddannelser. Disse er beskrevet enkeltvis længere fremme i brochuren.

Uddannelserne i indgangen Bygge og anlæg består af et indledende grundforløb efterfulgt af et hovedforløb, hvor der arbejdes målrettet mod den bestemte uddannelse, som du ønsker at gennemføre. Grundforløbet foregår almindeligvis med undervisning på en erhvervsskole. Hovedforløbet veksler mellem oplæring og praktisk arbejde i en virksomhed på baggrund af en uddannelsesaftale og mere teoretisk undervisning på en erhvervsskole. Uddannelserne afsluttes som hovedregel med en svendep prøve og et svendebrev.

Specialer og trin, flere uddannelser indeholder specialer med en del fælles indhold og en eventuel specialisering derefter. Andre uddannelser har trin, hvor du kan vælge at gennemføre en mindre del af den samlede uddannelse. Se nærmere under den enkelte uddannelse.

Grundforløbet er det indledende forløb i uddannelserne med et indhold, der dækker grundlæggende og fælles fag for alle uddannelserne i indgangen, som fx sikkerhed og arbejdsmiljø, anvendelse af IT, arbejdstegninger og planlægning af dit arbejde. Endvidere får du de grundlæggende forudsætninger, der er særligt rettede mod dit valg af uddannelse. Skolerne skal tilpasse grundforløbsundervisningen, så den tilgodeser forskellige elevers ønsker og faglige formåen. Hvis du ikke allerede har indgået en uddannelsesaftale, kan du i løbet af grundforløbet få indblik i flere uddannelser, inden du træffer dit endelige valg. Grundforløbene på indgangens uddannelser er beskrevet ud fra en vejledende længde på enten 10 eller 20 uger med forskellige mængder af fag. Det betyder, at dit grundforløb kan variere i længde og indhold ud fra din situation og valg. Se under hver uddannelse, og få en samtale med skolen om mulighederne i grundforløbet. Grundforløbet afsluttes med en projektprøve.

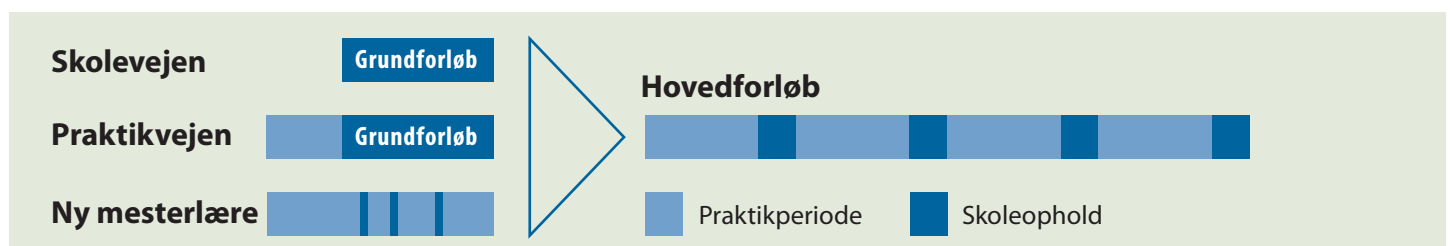
Hovedforløb, her uddannes du målrettet inden for din uddannelse. Du er klar til at fortsætte i det ønskede hovedforløb, når du har gennemført grundforløbet og bestået den afsluttende prøve her. Samtidigt skal du selv have fundet en godkendt praktikplads og indgået en uddannelsesaftale – undtaget dog de uddannelser, hvor der er skolepraktik. Hovedforløbet består skiftevis af praktikperioder og skoleophold – undtaget byggemontagetekniker, som er en kort og udelukkende skolebaseret uddannelse. Længden og antallet af skoleperioder varierer fra uddannelse til uddannelse. Se nærmere under den enkelte uddannelse.

Skoleadgangsvejen er den ene af de måder, du kan påbegynde din uddannelse. Her tilmelder du dig direkte på en teknisk skole, der udbyder grundforløbet i Bygge og anlæg. Det kræver ikke en uddannelsesaftale med en virksomhed for at starte. Du behøver heller ikke at have et afklaret ønske om en bestemt uddannelse. Hvis du starter på grundforløbet uden en uddannelsesaftale, følger du reglerne for SU. www.su.dk

Praktikadgangsvejen er den anden måde at starte uddannelsen på. Her starter du med en uddannelsesaftale med en virksomhed rettet mod en bestemt afsluttende uddannelse. Indholdet og kravene til uddannelsen er de samme, og du skal stadig gennemføre grundforløbet med det obligatoriske indhold. Der vil ofte være praktiktid i virksomheden, inden du starter på grundforløbet. Når du har indgået en uddannelsesaftale, får du løn, både når du er i virksomheden og når du er på skole. Lønnen stiger i løbet af uddannelsestiden – lønnen er ikke den samme i alle uddannelserne, så se mere om det ved at bruge henvisningerne under de enkelte uddannelser.

Ny mesterlæreaftale gælder for hele din uddannelse. Imidlertid gennemføres hele – eller næsten hele – det første år af uddannelsesaftalen som praktisk oplæring i virksomheden. Dette træder i stedet grundforløbet på en skole. Virksomheden, skolen og du fastlægger det nærmere forløb i hvert enkelt tilfælde.

Uddannelsesaftale, for at begynde på et hovedforløb skal du have bestået grundforløbet, og du skal som hovedregel selv have fundet en godkendt praktikvirksomhed og have indgået en uddannelsesaftale. Uddannelsesaftalen er den kontrakt, som du skriver sammen med din praktikvirksomhed. Her aftaler I de forhold, der binder jer sammen i uddannelsesforløbet. Virksomheden forpligter sig til at gennemføre din uddannelse, og du forpligtiger dig til at arbejde i virksomheden. Uddannelsesaftalen skrives på en standardkontrakt,

der fås på en erhvervsskole. Aftalen skal også afleveres og registreres her, når I har udfyldt den.

På uddannelsesaftalen anføres det også, om I indgår en ordinær aftale, en kort uddannelsesaftale eller en ny mesterlære aftale.

En ordinær uddannelsesaftale dækker hele dit uddannelsesforløb, fra du begynder, til du er udlært.

En kort uddannelsesaftale dækker mindst en praktikperiode og et skoleophold. Din uddannelse kan således gennemføres ved at indgå flere korte uddannelsesaftaler. Du har også mulighed for at komme videre i skolepraktik i de uddannelser, der har sådant.

Forpraktik er en ansættelsesaftale mellem en ung under 18 år og en virksomhed om, at du arbejder i virksomheden i en periode på højst 6 måneder med op til 37 timer pr. uge og til en løn, der svarer til lønsatsen for ungarbejdere.

Forpraktikken er ikke et egentligt uddannelsesforløb, som forpligter parterne. Hvis samarbejdet fungerer, kan aftalen og kontakten danne basis for en uddannelsesaftale.

Flere af uddannelserne har forpraktik. Se nærmere under den enkelte uddannelse.

Påbygning, ud over det almindeligt fastsatte indhold og fag i uddannelserne har du mulighed for gennem påbygning at supplere din uddannelse med andre fag, samt i en del tilfælde at vælge fag på højere niveau. Påbygningen aftales med din praktikvirksomhed og indgår i din uddannelsesaftale. Du kan få hjælp til fastsættelse af indholdet på skolen.

Prøvetid er obligatorisk for alle uddannelsesaftaler. Det er de første tre måneder, hvor du er i praktikvirksomheden. I prøvetiden kan I gensidigt ophæve uddannelsesaftalen uden nærmere begrundelse. Herefter binder uddannelsesaftalens vilkår for resten af det aftalte forløb. Prøvetiden stilles i bero i forbindelse med skoleophold.

Svendeprøve og svendebrev, de fleste uddannelser afsluttes med en svendeprøve, og du vil få et svendebrev som bevis på din uddannelse. Prøverne er forskellige fra uddannelse til uddannelse i indhold og form. Du vil blive grundigt informeret og forberedt til prøven undervejs i dit uddannelsesforløb.

Uddannelsesbevis, for uddannelser med indledende trin i og i byggemontageteknikeruddannelsen får du et uddannelsesbevis som dokumentation for gennemført uddannelse.

Godkendt praktikvirksomhed, for at kunne indgå en uddannelsesaftale skal en virksomhed være godkendt af det faglige udvalg. Du kan finde en oversigt over godkendte praktikvirksomheder på www.praktikpladsen.dk. Her kan du også se, hvilke praktikvirksomheder i dit geografiske område der søger elever.

Fagligt udvalg og lokale uddannelsesudvalg er sammensat af arbejdsmarkedets parter og har en del fastsatte opgaver i forhold til din uddannelse. De er med til at formulere indholdet i uddannelsen, tager sig af godkendelsen af praktikvirksomhederne, tilrettelæggelsen af uddannelsen på den enkelte skole, medvirker ved løsning af uenigheder, hvis de opstår i dit uddannelsesforløb og er ansvarlige for indhold og tit afvikling af svendeprøver.

Skolepraktik, hvis du ikke kan finde en praktikvirksomhed, er der i enkelte uddannelser mulighed for at gennemføre dele af hovedforløbet i form af skolepraktik. Her arbejder du med opgaver, som du normalt skulle arbejde med i din praktiktid i virksomheden. Hvilke uddannelser der har skolepraktik, er under stadig forandring. Du må derfor spørge om det i forhold til den enkelte uddannelse. Skolen kan informere dig om de bestemmelser, der er omkring skolepraktikken, hvis det bliver aktuelt. ◆

Uddannelsessteder

1 EUC Nord

Telefon 72 24 60 00
www.eucnord.dk

2 EUC Nordvest Center for Uddannelse og Erhverv

Telefon 99 19 19 19
www.eucnordvest.dk

3 Tech College Aalborg

Telefon 72 50 10 00
www.techcollege.dk

4 AMU Nordjylland

Telefon 96 33 22 11
www.amunordjylland.dk

5 Erhvervsskolerne Aars

Telefon 96 98 10 00
www.erhvervsskolerne.dk

6 Skive Tekniske Skole

Telefon 99 14 92 00
www.skivets.dk

7 Holstebro Tekniske Skole

Telefon 99 12 22 22
www.holstebrots.dk

8 Mercantec

Telefon 89 50 33 00
www.mercantec.dk

9 Randers Tekniske Skole

Telefon 87 10 04 00
www.randerst.dk

10 Den jydsk Haandværkerskole

Telefon 89 37 01 00
www.hadstents.dk

11 Silkeborg Tekniske Skole

Telefon 89 23 40 00
www.silkets.dk

12 Herningsholm Erhvervsskole

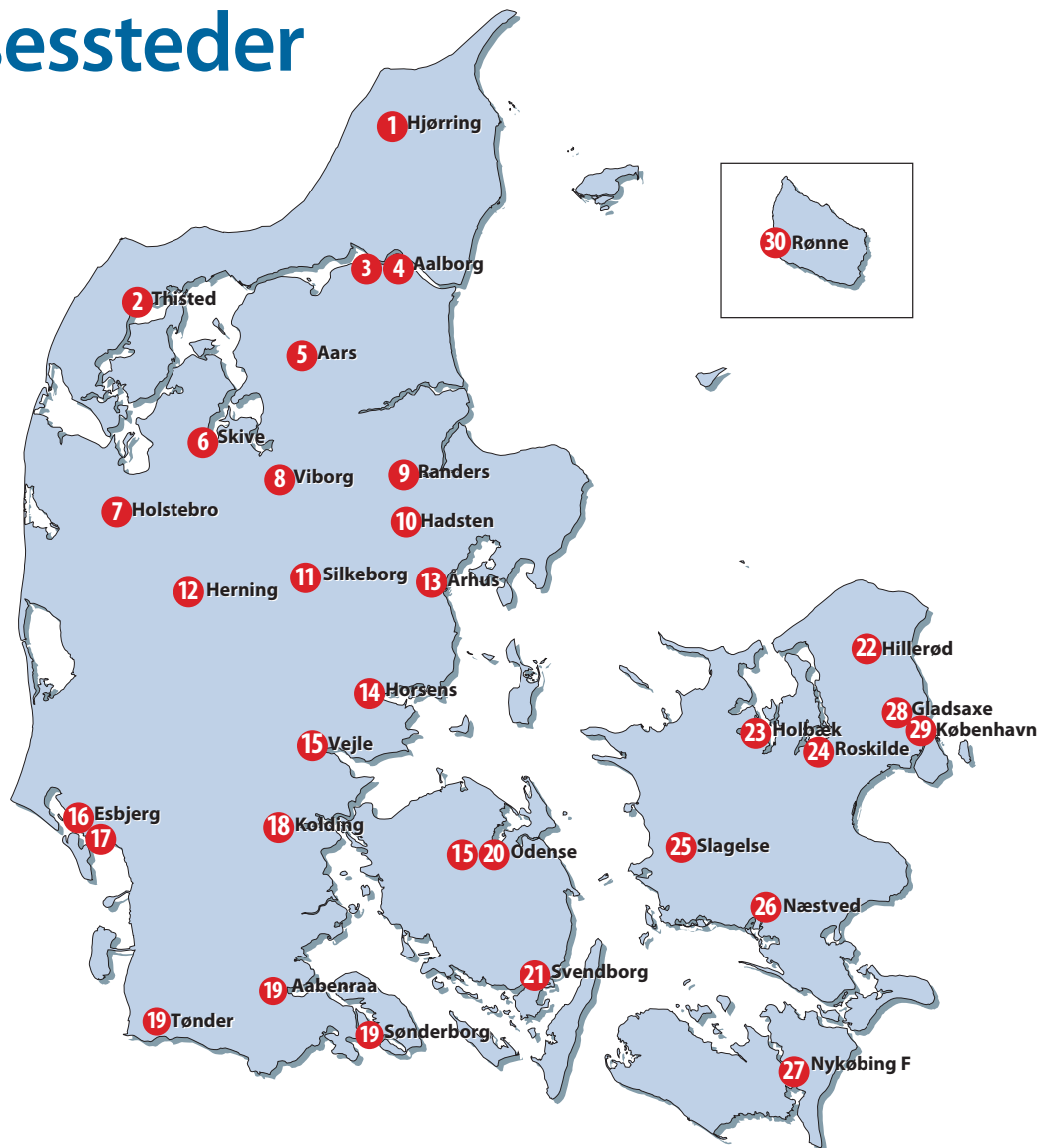
Telefon 72 13 45 00
www.herningsholm.dk

13 Aarhus tekniske Skole

Telefon 89 37 35 33
www.ats.dk

14 VIA University College

Telefon 87 55 40 00
www.vitusbering.dk

15 Syddansk Erhvervsskole

Telefon 70 10 99 00
www.sde.dk

16 EUC Vest

Telefon 79 13 45 11
www.eucvest.dk

17 AMU Vest

Telefon 79 14 03 22
www.amu-vest.dk

18 HANSENBERG

Telefon 79 32 01 00
www.hansenberg.dk

19 EUC Syd

Telefon 74 12 42 42
www.eucsyd.dk

20 AMU Fyn

Telefon 66 13 66 70
www.amu-fyn.dk

21 Svendborg Erhvervsskole

Telefon 72 22 57 00
www.svend-es.dk

22 Erhvervsskolen Nordsjælland

Telefon 48 29 00 00
www.esh.dk

23 EUC Nordvestsjælland

Telefon 59 45 51 00
www.eucnvs.dk

24 Roskilde Tekniske Skole

Telefon 46 30 04 00
www.rts.dk

25 Selandia - Center for Erhvervsrettet Uddannelse

Telefon 58 56 70 00
www.selandia-ceu.dk

26 EUC Sjælland

Telefon 55 75 33 00
www.eucsj.dk

27 CELF

Telefon 54 88 81 11
www.celf.dk

28 TEC – Teknisk Erhvervs- skole Center Gladsaxe

Telefon 38 17 70 00
www.tec.dk

29 Københavns Tekniske Skole

Telefon 35 86 35 86
www.kts.dk

30 Bornholms Erhvervsskole

Telefon 56 95 97 00
www.bhes.dk

Drømmer du om at finde en gammel stol på et loppemarked og selv sætte den i stand? Og har du evner for at kombinere form og farver? Så er en uddannelse som møbelpolstrer måske det rigtige valg for dig.

Som møbelpolstrer får du et spændende og alsidigt job, hvor du skal polstre nye og gamle møbler og skabe nye modeller efter en tegning. Du skal rådgive kunder om valg af stoffer og steltyper og kunne tilpasse møblet til kundens særlige ønsker og behov.

I den traditionelle møbelpolstring arbejder du med møbler, som man lavede dem i gamle dage: med enkeltstående fjedre, blår, kokos og krølhår. I den industrielle møbelpolstring består dit arbejde i at polstre møbler med skum og plastmaterialer. Du kan også få et tæt samarbejde med møbeldesignere om at udvikle nye møbler. Endelig vil du kunne komme til at arbejde med restaurering af gamle og måske antikke møbler. Eller måske vælger du at specialisere dig i f.eks. handicapmøbler. Mulighederne er mange!

Som møbelpolstrer skal du have fingerfærdighed, gode armkræfter og sans for former og farver. Samtidig skal du have fantasi til at forestille dig det færdige resultat, endnu inden arbejdet med møblet er begyndt.

Møbelpolstrere er f.eks. ansat på mindre værksteder og store møbelfabrikker eller har deres eget firma.

Varighed: 4 år.

Trin: Nej.

Yderligere information: www.traefremtid.dk,
www.skivets.dk og www.landslauget.dk

Afsluttende hovedforløbsskole: **6** Se skoler side 6.

Forpraktik: Ja.

Videreuddannelse: Designteknolog.

Er du kreativ og drømmer om at restaurere en veteranbil? Eller måske lave en læderkabine til en Jaguar, en Mercedes eller give en lastbil "nyt liv"? Så kan en uddannelse som autosadelmager være det rigtige valg for dig.

Som autosadelmager er det dig, der giver biler, lastbiler, tog, skibe og fly den sidste finish, som brugerne får glæde af, når de sætter sig i sædet.

Autosadelmageren arbejder med modeller, som sikrer at sæderne er anatomisk korrekte og at sikkerheden er i top. Igennem uddannelsen lærer du at arbejde med mange forskellige materialer: lige fra fjederkasser, skummaterialer og plast over forskellige tekstiler til læder. Vejen til det færdige arbejde går over modelarbejde, maskinsyning, lim-sprøjter, slibe- og hæftemaskiner.

Du kan arbejde med nye biler på en bilfabrik eller på et værksted, hvor du også laver specielle ting som soltage, læderindtræk, kalecher, rallystole og presenninger. Du kan også komme til at arbejde med specialopgaver, f.eks. til handicappede, som ikke kan bruge industrielt fremstillede automøbler. De mange opgaver stiller krav til din fingerfærdighed og din sans for former og farver.

Har du lyst og evner, kan du få et job i en branche, hvor selvstændighed og kreativitet bliver belønnet. Med en uddannelse som autosadelmager kommer du til at bruge både hoved og hænder hver dag.

Autosadelmagere er f.eks. ansat på bilfabrikker, autosadelmagerværksteder, skibsværfter, hos DSB eller i et flyselskab. En del autosadelmagere har også eget firma.

Varighed: 4 år.

Trin: Nej.

Yderligere information: www.traefremtid.dk,
www.skivets.dk og www.landslauget.dk

Afsluttende hovedforløbsskole: Se skoler side 6.

Forpraktik: Ja.

Videreuddannelse: Designer, designteknolog.

Grundforløb	Hovedforløb						Inkl. svendeprove
	1 H	2 H	3 H	4 H	5 H	6 H	
20 uger	5 uger	5 uger	5 uger	5 uger	5 uger	5 uger	

Som gardindecoratør/gardinmontør er du med til at udsmykke de rum, du arbejder i. Det er derfor godt at have sans for former, farver og detaljer. Uddannelsen er rettet mod dig, der er den kreative håndværker med lyst til at arbejde med arkitektur, design og indretning. Og med mennesker!

Under uddannelsen lærer du at sætte gardiner, persienner, markiser og andre slags afskærmninger op. Du lærer også at lave fortæpper, bygge boder til messer, kulisser til teatre og TV-studier og meget mere. Uddannelsen har fokus på den faglige holdning, det faglige overblik og på miljøbevidsthed.

Du skal finde frem til og forstå dine kunders ønsker og behov og derefter foreslå forskellige tekstiler, stænger, ophængsmetoder, stilarter, farvesammensætninger og meget mere. Rådgivning af kunder er et vigtigt element i uddannelsen!

Gennem uddannelsen får du en bred viden om de tekstiler, der findes på markedet. Du lærer om stoffernes kvalitet, farvesammensætninger, deres evne til at isolere og meget mere. Dit arbejde kan foregå i private hjem, hvor du tager mål og beregner hvor meget materiale, der skal bruges. På værkstedet syr du de bestilte gardiner, som derefter monteres på gardinophæng ude hos kunden.

Gardindecoratører/gardinmontører bliver typisk ansat i gardinforretninger, i boligmonteringsfirmaer, på teatre eller i TV-produktionsselskaber. Du har også store muligheder for at blive selvstændig og starte din egen virksomhed eller forretning inden for gardin- og boligmontering.

Har du afsluttet en HG eller lignende, er der mulighed for afkortning af uddannelsen.

Varighed: 2 år og 9 mdr.

Trin: Nej.

Yderligere information: www.traefremtid.dk,
www.skivets.dk og www.landslauget.dk

Afsluttende hovedforløbsskole: 6 Se skoler side 6.

Forpraktik: Nej.

Videreuddannelse: Designteknolog.

Grundforløb	Hovedforløb				Inkl. svendepøve
20 uger	1 H	2 H	3 H	4 H	
	5 uger	5 uger	5 uger	5 uger	

Anlægsstruktør

Anlægsstruktøren er en faguddannet Jord- & betonarbejder! Anlægsstruktøren er en ungdomsuddannelse med mange jobmuligheder. Anlægsstruktøren har et varieret uendørs arbejde og arbejder med at etablere fortove, pladser og cykelstianlæg, betonbelægninger, bygger veje og broer, samt udfører alt arbejde med etablering af kloak og afvanding. Til brug for anlægsarbejde bruges store og små gravemaskiner, dozere, rendegravere og andre maskiner.

Uddannelsen indeholder bl.a. at du lærer praktisk brug af IT på en byggeplads og i teoriundervisning på skolen. Med svendebrevet i hånden kan du gå direkte i job og skabe dig en karriere i en privat eller offentlig entreprenørvirksomhed. Du vil også have gode faglige forudsætninger til at starte egen virksomhed.

Uddannelsen henvender sig til dig, der kan lide at arbejde uendørs, og som har lyst og evnen til at få overblik over eget og andres arbejdsområder og planlægge derefter. Anlægsstruktøren er ofte den faglige medarbejder, der som den første starter på en byggeplads. Derfor skal du have blik for, hvorledes andre fag og faggrupper vil indrette sig senere hen. Du vil netop være den, der lægger linjen for byggepladsens indretning og opbygger og placerer de forskellige midlertidige installationer såsom vand og el-tavler, affaldshåndtering mv.

I uddannelsens hovedforløb er der etableret et trin 1, som kaldes **Kloakrørlægger**. Når trin 1 er gennemført og bestået, er der mulighed for at stille uddannelsen i bero for en periode eller helt at stoppe uddannelsen for at begynde arbejdet som kloakrørlægger.

Varighed: Fra 3 år og 5 mdr. til 3 år og 11 mdr.

Trin: Ja, kloakrørlægger fra 1 år og 6 mdr. til 2 år. Afsluttes med selvstændig prøve.

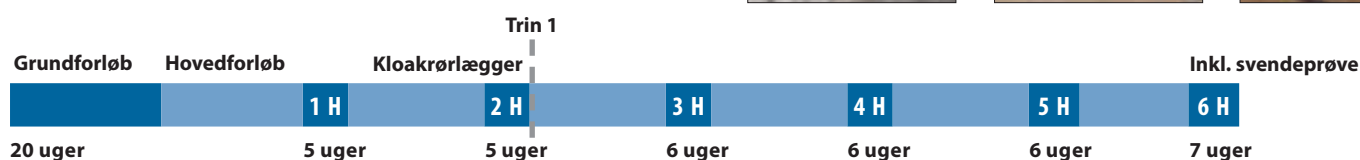
Yderligere information: www.bygud.dk

Afsluttende hovedforløbsskole:

4 8 12 13 14 16 17 19 20 23 26 27 29 Se skoler side 6.

Forpraktik: Ja.

Videreuddannelse: Med supplerende undervisning og uddannelse inden for fagene dansk, matematik og fremmedsprog vil du kunne få adgang til videreuddannelse på konstruktøruddannelsen og visse akademiske ingeniøruddannelser.

Bygningsstruktøren er en faguddannet Jord- & betonarbejder! Bygningsstruktøren er en ungdomsuddannelse med mange jobmuligheder. Bygningsstruktøren har et varieret arbejde med skiftende arbejdssteder og med afvekslende, spændende opgaver. Forskallingsarbejde udføres ofte i træ, så kan du lide at arbejde i træ, er det her måske uddannelsen. Bygningsstruktøren skaber bygningsværker i beton. Bygningsstruktøren bygger boliger, fabrikker, skoler, havne, broer og meget meget mere.

Uddannelsen indeholder bl.a. at du lærer praktisk brug af IT på en byggeplads og i teoriundervisning på skolen. Du skal også være indstillet på at arbejde i højden, idet du vil få uddannelse i at opbygge og nedtage arbejdsstilladser i en højde på over 3 meter.

Der har i de senere år været fuld gang i byggebranchen, men nu står man over for nye udfordringer i fremtidens beskæftigelse. Derfor bliver det ikke mindst kvaliteten af arbejdet, som fremover vil være afgørende for, hvem der klarer sig i branchen. Der vil blive brug for endnu flere veluddannede unge – også til nye opgaver og projekter, hvor det er vigtigt at kunne arbejde kvalificeret med mange forskellige materialer. Og det er netop det, bygningsstruktøruddannelsen kan: Nemlig at give dig som ung en meget alsidig uddannelse, hvor du lærer at arbejde med både beton, træ, stål, glas, jern og plast.

Med svendebrevet i hånden kan du gå direkte i job og skabe dig en karriere i en privat eller offentlig entreprenørvirksomhed. Du vil også have gode faglige forudsætninger til at starte egen virksomhed.

I uddannelsens hovedforløb er der etableret et trin 1, som kaldes **Kloakrørlægger**. Når trin 1 er gennemført og bestået, er der mulighed for at stille uddannelsen i bero for en periode eller helt at stoppe uddannelsen for at begynde arbejdet som kloakrørlægger.

Varighed: Fra 3 år og 5 mdr. til 3 år og 11 mdr.

Trin: Ja, kloakrørlægger fra 1 år og 6 mdr. til 2 år. Afsluttes med selvstændig prøve.

Yderligere information: www.bygud.dk

Afsluttende hovedforløbsskole:

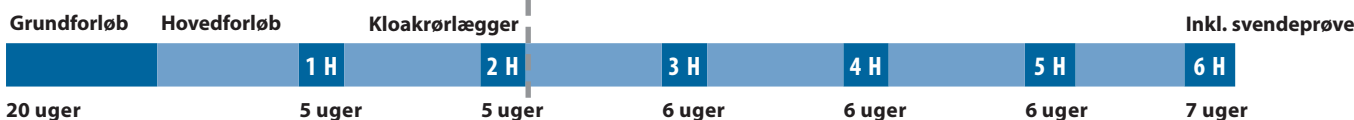
4 8 12 13 14 16 17 19 20 23 26 27 29 Se skoler side 6.

Forpraktik: Ja.

Videreuddannelse: Med supplerende undervisning og uddannelsen inden for fagene dansk, matematik og fremmedsprog vil du kunne få adgang til videreuddannelse på konstruktøruddannelsen og visse akademiske ingeniøruddannelser.

Trin 1

Brolægger

Brolæggeren har et varieret udendørs arbejde med skiftende arbejdssteder. Det er brolæggerens opgave at udfører granitbrolægning og andre belægninger på gader, indkørsler, torve og pladser. Brolæggeren arbejder med belægninger udført fortrinsvis med brosten af granit og andre natursten. Han sætter også kantsten i beton- eller granitmateriale og kan derudover udføre belægningsopgaver med fliser af beton og med klinker af hårdt brændt ler.

Til trods for at brolæggerfaget er et traditionsbundet fag, er det også et fag i konstant udvikling. Den stigende og meget tunge trafik med lastbiler, kommunernes udvidede brug af feje- og sugemaskiner har fx betydet, at der eksperimenteres i nye måder at opbygge vejunderlaget og fugematerialerne på. Alt sammen for at sikre, at de brolagte arealer som lægges i dag, også fremtræder lige så smukke om 100 år. Finder du den udvikling spændende at være med i, er brolæggerfaget måske noget for dig.

Du skal selvfølgelig være indstillet på at arbejde udendørs hele året rundt og under skiftende vejrforhold. Men en ting kan du være sikker på, granitbelægningen er uforgængelig, så den afsætter et varigt aftryk i landskabet.

I uddannelsens hovedforløb er der etableret et trin 1, med job- og funktionstitlen **Kloakrørlægger**. Når trin 1 er gennemført og bestået, er der mulighed for at stille uddannelsen i bero for en periode eller helt at stoppe uddannelsen for at begynde arbejdet som kloakrørlægger. Her lærer man om grundlæggende byggeteknik, entreprenørmaskiner, afsætning og nivellering, tegning samt grundlæggende belægnings- / anlægsteknik og kloakering.

Med svendebrevet i hånden kan du gå direkte i job og skabe dig en karriere i en privat brolæggervirksomhed eller offentlig entreprenørvirksomhed. Du vil også have gode faglige forudsætninger til at starte egen brolæggervirksomhed.

Varighed: Fra 3 år 5 mdr. til 3 år og 11 mdr.

Trin: Ja, kloakrørlægger. Fra 1 år og 6 mdr. til 2 år. Afsluttes med selvstændig prøve.

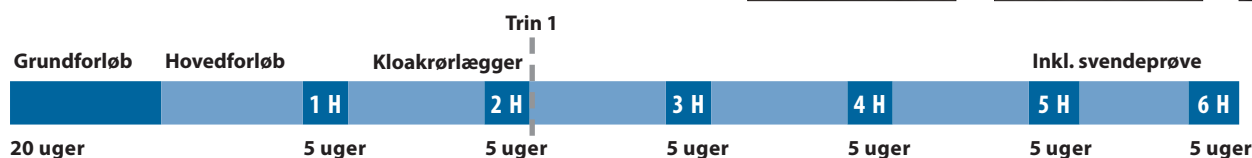
Yderligere information: www.bygud.dk

Afsluttende hovedforløbsskole:

14 29 Se skoler side 6.

Forpraktik: Ja.

Videreuddannelse: Med supplerende undervisning og uddannelsen inden for fagene dansk, matematik og fremmedsprog vil du kunne få adgang til videreuddannelse på konstruktøruddannelsen og visse akademiske ingeniøruddannelser.

Tagdækkeren lægger tagpap, tagfolie og andre materialer som beskyttelse mod vejr og vind på tage og andre konstruktioner. Tagdækkeren har et varieret arbejde med skiftende udendørs arbejdssteder.

I tagdækkeruddannelsen læres de praktiske principper og metoder i almindelig og speciel tagdækning, og disse principper udvikles dels i skoleperiodernes teoretiske og praktiske fag dels i virksomheden med løsning af alsidige praktiske tagdækningsopgaver.

Som tagdækker vil du skulle arbejde under åben himmel, hvilket du skal se som et positivt forhold. I lærlingetiden vil du arbejde sammen med en erfaren tagdækker og fra ham lære fagets specielle discipliner. Du skal kunne se dig selv arbejde i højden, da det jo ofte er her, taget skal lægges. Efter endt uddannelse og med svendebrevet i hånden vil du selvstændigt skulle planlægge og gennemføre en tagentreprise og aflevere den til kunden til dennes tilfredshed.

Tagdækkeruddannelsen afsluttes med en svendeprobe i tagdækning og opgaven bedømmes af skuemestre fra faget. Med svendebrevet i hånden kan du gå direkte i job og skabe dig en karriere i en privat tagdækkervirksomhed. Du vil også have gode faglige forudsætninger til at starte egen virksomhed.

Varighed: Fra 2 år og 6 mdr. til 2 år og 11 mdr.

Trin: Nej.

Yderligere information: www.bygud.dk

Afsluttende hovedforløbsskole:

14 23 Se skoler side 6.

Forpraktik: Ja.

Videreuddannelse: Med supplerende undervisning og uddannelsen inden for fagene dansk, matematik og fremmedsprog vil du kunne få adgang til videreuddannelse på konstruktøruddannelsen og visse akademiske ingeniøruddannelser.

Grundforløb	Hovedforløb				Inkl. svendeprobe
10 uger	1 H	2 H	3 H	4 H	5 H
	? uger	5 uger	5 uger	5 uger	5 uger

Tømrer

Tømrerfaget er et af de ældste håndværk. Gennem årtusinder har tømrerne - populært sagt - omdannet skove til huse. Med tiden har materialer, metoder og teknologi ændret sig, men tømreren er stadig med til at bygge huse med gulve, vægge, trapper og tage med nutidens mange materialer og konstruktioner.

Tømreren kan i princippet lave alt træ- og konstruktionsarbejde på bolig- og erhvervsbyggeri. Arbejdet i det moderne byggeri er meget alsidigt og opgaverne mangeartede fra nybyggeri til renovering.

Arbejdet kan bestå i at montere tagspær og forskellige tagmaterialer på tagfladerne med udførelse af isolering, undertage, stormsikring og udluftning. Dertil udføre tilbygninger, kviste og karnapper. Lave gulve og lofter i etageadskillelser med viden om lyd, akustik og brandforhold. Opføre inder- og ydervægge med beklædninger og afslutninger. Montage af vinduer, døre og inventar. Men også anderledes opgaver med trapper, havestuer, carporte, udhuse, betonforskalling, plankeværker og bolværk kan man som tømrer komme ud for.

De fleste tømrere arbejder i dag i blandede tømrer- og snedkervirksomheder med under 10 svende. En del er dog beskæftiget i større entreprenørvirksomheder på større byggerier. Som tømrer kan du blive ansat for en enkelt byggeopgave. Det er derfor ikke ualmindeligt, at tømrere ofte skifter arbejdsgiver.

Arbejdet foregår også på forskellige steder, så en tømrer kommer en del rundt i ind- og udland. Som tømrer kan man komme ud for at udføre arbejder på værksted, men det meste foregår på byggeplads - indendørs såvel som udendørs, og i al slags vejr året rundt.

Varighed: Fra 3 år og 6 mdr. til 4 år.

Trin: Nej.

Yderlig information: www.bygud.dk www.ug.dk

Afsluttende hovedforløbsskoler: 1 2 3 6 7 8

9 10 12 13 14 15 16 18 19 21 22 23 24 25

26 27 29 30 Se skoler side 6.

Forpraktik: Ja.

Videreuddannelse: Byggetekniker, kort- og landmålingstekniker, bygningskonstruktør.

Grundforløb	Hovedforløb					Svendeprøve
20 uger	1 H	2 H	3 H	4 H	5 H	6 uger
	6 uger	6 uger	6 uger	6 uger	6 uger	

Ny byggestil og nye materialer har skabt plads til en ny type tømrer: Alu(miniums)-tømmeren. Aluminium er et let og vejrbestandigt materiale, som udmærker sig ved også at være stærkt og let at bearbejde. Det vandt indpas i byggeriet som materiale til vinduesrammer, men bruges nu bredt til f.eks. døre, facader og tagelementer. Alu-tømmeren foretager mange af de samme arbejdsprocesser som tømmeren - blot ikke i træ. Derfor arbejder de to ofte side om side.

Alu-tømmeren bygger med aluminiumsprofiler, aluminiums-plader og glas. Konstruktionerne fungerer ofte som klimaskærm, hvilket stiller store krav til håndværkerens materialekendskab og præcision, så konstruktionerne kan holde tæt i al slags vejr.

Aluminiumskonstruktioner anvendes mange steder. De ses på store flotte bygninger som blikfang. På virksomheder, museer, beboelsesejendomme, tankstationer og i mindre målestok som udestuer og drivhuse.

Alu-tømmeren udfører blandt andet glas og alu-facader, døre og vinduer i aluminium, glastage, automatiske skydedøre, låseopgaver i alu-døre, glaskarnapper og indgangspartier samt indvendige skillevægge i glas. Arbejdet veksler mellem værksted og byggeplads. Til dette formål bruger alu-tømmeren en række værktøjer og håndholdte samt stationære maskiner. Alu-tømmeren kan udvælge egnede materialer og løsninger, som efterkommer kravene til fugtspærring, støjdemping, isolering, kondenshindring osv.

Alu-tømmeren arbejder i tømrvirksomheder, entreprenørfirmaer eller specialiserede alu-tømmerfirmaer.

Varighed: Fra 3 år og 6 mdr. til 4 år.

Trin: Nej.

Yderlig information: www.bygud.dk www.ug.dk

Afsluttende hovedforløbsskole: Se skoler side 6.

Forpraktik: Ja.

Videreuddannelse: Byggetekniker, kort- og landmålingstekniker, bygningskonstruktør.

Grundforløb	Hovedforløb					Inkl. svendeprøve
	1 H	2 H	3 H	4 H	5 H	
20 uger	6 uger	6 uger	6 uger	6 uger	6 uger	

Tækkemand

Danmark har tækning med rør eller halm været almindeligt i mange hundrede år. Materialet og teknikkerne bag tækkemandens erhverv fået en opblomstring. Det blevet populært med stråttekte ferie- og fritidshuse, og flere og flere ønsker at værne om bevarelsen eller genskabelsen af de gamle huses særpræg.

Tækkemanden kan det gamle håndværk med at lægge nyt stråtag, reparere tækninger og udføre harmoniske kviste og detaljer i taget, som passer til husets og tidens byggestil og egnens traditioner. En del af uddannelsen består af grundlæggende tømrerarbejde, så tækkemanden også kan reparere tagkonstruktioner og udføre renovationer, som lever op til myndighedernes krav om fugtisolering, brandhæmmende foranstaltninger osv. I det hele taget er reparation og renovering af gamle stråtage – tit på bevaringsværdige bygninger med historisk værdi – væsentligt i tækkemandens arbejde.

Hver egn har sin egen særlige stil og sine egne detaljer inden for konstruktion af stråtage. Et stråtag på Vestfyn er udformet på en anden måde end et stråtag på Midtsjælland. Her er tækkemanden en slags kulturhåndværker, der kender de forskellige egnens tækketraditioner. På den måde fungerer tækkemanden også som rådgiver og vejleder for bygherren, når et tag skal tækkes.

Selvom de grundlæggende teknikker og arbejdsmetoder er de samme som tidligere, har tækkemanden også taget nye værktøjer og hjælpemidler i brug.

De fleste tækkemænd arbejder i tømrer- og snedkervirksomheder, der også påtager sig tækkearbejde. Flere af de største tækkefirmaer har igennem en årrække udført arbejder i Nordtyskland.

Varighed: Fra 3 år og 6 mdr. til 4 år.

Trin: Nej.

Yderligere information: www.bygud.dk www.ug.dk

Afsluttende hovedforløbsskole: Se skoler side 6.

Forpraktik: Ja.

Videreuddannelse: Byggetekniker, kort- og landmålingstekniker, bygningskonstruktør.

Gulvlægger

En gulvlægger er kvalificeret til at lægge trægulve og forskellige gulvbelægninger som linoleum, vinyl, kork, gummi og tekstiltæpper. Gulvlæggeren laver også den afsluttende finish med fodpaneler og fejlister i forskellige materialer. Arbejdet foregår både i almindelige rum samt i vådrum og badeværelser. Gulvlæggeren isolerer under gulvet, lægger fugtspærrende folier og spartler ujævnheder ud samt opretter og støber undergulve. Endelig kan gulvlæggeren foretage afslibning og efterbehandling af trægulve.

Gulvlæggeren er specialist i at lægge gulve med særlige antistatiske eller belastnings- og slidmæssige egenskaber i tæppematerialer, filt og foliematerialer. På hospitaler og i industrihaller kan det dreje sig om skridsikre belægninger, og i kontor- og edb-lokaler om opbygning af særlige installationsgulve.

I baderum lægges vandtætte gulve af vinyl og lignende kunststoffer, som omhyggeligt skal svejses og limes sammen i hjørner, kanter og omkring afløb. Gulvlæggeren kan også konstruere og beklæde skillevægge.

Gulvbelægning kan også bruges som udsmykning og gulvlæggeren udfører mønstre, borter og andre dekorationer i de forskellige materialer.

Gulvlæggeren er tit i kontakt med kunderne og skal være god til at rådgive om valg af materialer og farver. Gulvlæggere er ansat i gulvbelægningsfirmaer, tæppeforretninger, tapet- og farvehandlere, byggemarkeder og lignende.

Varighed: Fra 3 år og 6 mdr. til 4 år.

Trin: Nej.

Yderlig information: www.bygud.dk www.ug.dk

Afsluttende hovedforløbsskoler: 8 29 Se skoler side 6.

Forpraktik: Nej.

Videreuddannelse: Byggetekniker, kort- og landmålingstekniker, bygningskonstruktør.

Grundforløb

Hovedforløb

Inkl. svendeproeve

Byggemontagetekniker

Bbyggemontageteknikeren er en forholdsvis ny, kort uddannelse. Uddannelsen er en erhvervsuddannelse, som skal uddanne til at varetage mere specialiserede arbejdsfunktioner med opsætning af indvendige gipsvægge og -lofter samt montage af indvendige døre og glaspartier i byggeriet med fokus på kontor og etagebyggeri.

Byggeriet på disse områder bliver stadig mere moduliseret, og samtidigt kræves der mere indsigt i materialernes egenskaber og de lovgivningsbestemte regler for arbejdets udførelse.

Arbejdet kan foregå på byggepladser med højt arbejdstempo og korte tidsfrister. Samtidigt kan der blive tale om en del løftarbejde og gentagelser af arbejdsrutiner. Derfor sikrer uddannelsen også, at den uddannede kan varetage korrekt udførelse af arbejdet med hensyntagen til ergonomi og personlig sikkerhed.

Byggemontageteknikeren vil typisk være beskæftiget i større bygge- og entreprenørvirksomheder.

Uddannelsen er skolebaseret og kræver således ikke uddannelsesaftale og praktikplads i et firma.

Varighed: 1 år og 6 mdr.

Trin: Nej.

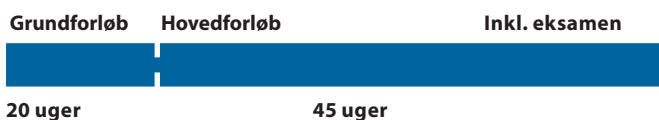
Yderlig information: www.bygud.dk www.ug.dk

Afsluttende hovedforløbsskoler: 3 7 8 9 13 14 15

16 18 19 22 23 24 25 26 27 29 Se skoler side 6.

Forpraktik: Ja.

Videreuddannelse: Uddannelsen som byggemontagetekniker giver mulighed for at nedsætte uddannelsestiden med et halvt år i de fire specialer i hovedforløbet på Træfagenes Byggeuddannelse: alu-tømrer, gulvlægger, tækkemand og tømrer.

Malerfaget er et af de ældste håndværk, hvor maleren i tusinder af år har benyttet maling til at beskytte og dekorere forskellige overflader.

Materialerne har naturligvis ændret sig gennem tiderne, og i dag er produkter med skadelige organiske opløsningsmidler erstattet af vandfortyndbare materialer.

Bygningsmaleren har skiftende og geografisk spredte arbejdspladser inden- og udendørs. Arbejdet foregår både med større nybygningsopgaver og renoveringer samt hos private kunder.

En del af bygningsmalerens arbejde består i at forberede den overflade, der skal malebehandles: Der skal afvaskes, spartles og slibes, inden man går i gang med det afsluttende og den mindste del af arbejdet med pensel og rulle. Der males både vægge, træværk, facader og der opsættes forskellige typer vægbeklædning (tapet og glasfiltyper). En mindre del af malerens arbejdsopgaver består herudover af forskellige former for kreative opgaver (farvesætning, dekoration, ældre dekorative maleteknikker).

Bygningsmaleren skal have fornemmelse for farver, et praktisk håndelag og en god fysik til f.eks. håndtering af stige og stillads – spartler og ruller.

Man skal have ordenssans, som både er en forudsætning for et godt resultat og for en sikker arbejdsplads. Sidst men ikke mindst skal man kunne samarbejde med andre faggrupper og kunne tale med kunderne.

De fleste bygningsmalere arbejder selvstændigt og i forholdsvis små malervirksomheder.

Det er forholdsvis nemt at etablere sig med egen virksomhed.

Varighed: Fra 3 år til 3 år og 6 mdr.

Trin: Nej.

Yderligere information: www.mffu.dk www.ug.dk

Afsluttende hovedforløbsskoler: 1 3 7 9 11 13
15 16 19 21 22 23 25 26 28 Se skoler side 6.

Forpraktik: Nej.

Videreuddannelse: Malerfagets Videregående Uddannelse, Dekorationsmaleruddannelsen, Byggetekniker, Bygningskonstruktør.

Grundforløb

Hovedforløb

Svendeprøve

10 uger

10 uger

10 uger

5 uger

Maskinsnedker/Produktionsassistent

Maskinsnedkeren er håndværkeren, der står bag mange af de produkter, vi omgiver os med i hverdagen. Døre, vinduer, gulve, lofter, skabe, badeværelsesinventar, køkken-elementer og mange typer møbler er fremstillet ved hjælp af maskinsnedkerens håndværk og tekniske kundskaber. Der vil altid være brug for maskinsnedkere – og så er de en eftertragtet faggruppe, som kan optimere og finde nye produktionsmetoder!

Maskinsnedkeren har selvfølgelig fået sit navn, fordi en stor del af arbejdet foregår på maskiner. I dag er mange af maskinerne automatiserede og computerstyrede CNC-maskiner, som maskinsnedkeren måske endda selv har produceret programmerne til.

Så foruden at have forstand på træ og produktion, får maskinsnedkeren også en god portion teknisk indsigt – og kommer desuden til at kende mange forskellige maskiner igennem uddannelsesforløbet, som er den bredeste maskinuddannelse i verden. Uddannelsen kan også tages med periodevise ophold i udlandet.

For mange virksomheder er maskinsnedkere værdifulde ressourcer pga. deres faglige ekspertise og forandringsvilje, og uddannelsen åbner mange døre: den faglige ballast har allerede givet mange maskinsnedkere gode stillinger i virksomheders ledelse, både i Danmark og i udlandet. Og har du en iværksætter i maven, giver uddannelsen også gode forudsætninger for at arbejde som selvstændig.

I uddannelsens hovedforløb er der etableret et trin 1, som kaldes **Produktionsassistent**. Når trin 1 er gennemført og bestået, er der mulighed for at stille uddannelsen i bero for en periode eller helt at stoppe uddannelsen for at begynde arbejdet som produktionsassistent. Du kommer primært til at arbejde som operatør med ansvar for maskinbetjening og produktionsproces i den automatiserede del af træ- og møbelindustrien.

Varighed: Fra 3 år og 3 mdr. til 3 år og 9 mdr.

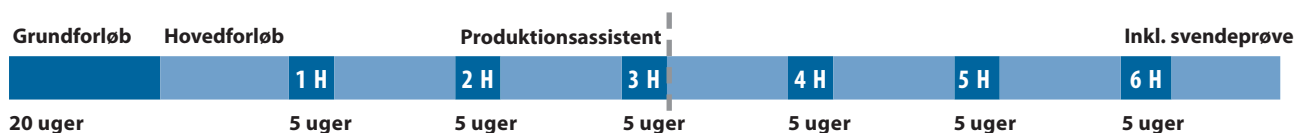
Trin: Ja, produktionsassistent varer 2 år.
Afsluttes med selvstændig prøve.

Yderligere information: www.traefremtid.dk og www.woodi.dk

Afsluttende hovedforløbsskole: 6 12 15 21 24
Se skoler side 6.

Forpraktik: Ja.

Videreuddannelse: Produktionsteknolog, ingeniør, arkitekt, designer.

Murer og Flisemontør

Mureruddannelsen er en af de mest alsidige håndværksuddannelser, der findes. Det er samtidig en af de ældste faglige uddannelser. Der er bygget med murersten i Danmark i over 1000 år, så det er et fag med stolte traditioner og kræver unge med sans for kvalitet. Som færdigudlært murersvend har du mange muligheder for at bygge videre på din uddannelse, hvis du ønsker det. Danske murere er respekteret verden over. Du har derfor gode muligheder for arbejde i udenlandske byggefirmaer. Du er også efterspurgt som for eksempel ulandsfrivillig udsendt af humanitære organisationer. Et ophold i udlandet er en oplevelse for livet.

Mureruddannelsen kræver en høj grad af lyst til at arbejde i det fri. Alt arbejde foregår på byggeplads i al slags vejr. Derfor skal du, før du vælger murerfaget, gøre op med dig selv, om dette er noget for dig.

På landets 20 murerfagskoler undervises i fagteori og i praktiske færdigheder, og når du er i praktik i virksomheden, tilrettelægges arbejdet sådan, at du beskæftiger dig med arbejdsopgaver, som er gennemgået på murerfagskolen. På den måde opbygger du en erfaring og en rutine, som sætter dig i stand til selvstændigt at udføre fagets discipliner. Du vil arbejde med IT på byggepladsen og tegne alle dine tegninger i AutoCAD. Dette er med til at gøre din uddannelse tidssvarende og samtidig give dig større muligheder, hvis du ønsker at læse videre.

I uddannelsens hovedforløb er der etableret et trin 1, som kaldes **Flisemontør**. Når trin 1 er gennemført og bestået, er der mulighed for at stille uddannelsen i bero for en periode eller helt at stoppe uddannelsen for at begynde arbejdet som flisemontør. Som flisemontør vil arbejdet på byggepladsen primært være koncentreret om opbygning af badeværelser, arbejde med natursten, lægning af store gulve, renoveringsopgaver og små mureropgaver.

Varighed: Fra 3 år og 5 mdr. til 3 år og 11 mdr.

Trin: Ja, flisemontør fra 2 år og 5 mdr. til 2 år og 11 mdr. Afsluttes med selvstændig prøve.

Yderligere information: www.bygud.dk

Afsluttende hovedforløbskoler: 1 2 4 8 9 12

13 14 15 16 19 20 21 22 23 24 25 26 27 29

Se skoler side 6.

Forpraktik: Nej.

Videreuddannelse: Byggetekniker, kort- og landmålingstekniker, bygningskonstruktør.

Stenhugger og Stenindustriarbejder

En stenhugger arbejder på stenhuggerværksteder, Byggepladser eller kirkegårde. Hammer og mejsel er stadig stenhuggerens vigtigste redskaber, men også lufthammere, diamantskærere og fræsere/slibere samt polering og sandblæsning er en del af stenhuggerens hverdag. Stenhuggeren udfører klassisk figurhugning, hvor en billedhuggers gipsmodel skal overføres til sten.

En god fysik, godt øjemål og rumlig forståelse er nødvendig, hvis man vil uddanne sig til stenhugger.

Der er gode muligheder for at få en læreplads overalt i Danmark, og der er fine fremtidsudsigter for færdiguddannede stenhuggere.

Stenhuggerne har lang og god tradition for international udveksling med de skandinaviske lande for at give inspiration og udveksle viden. I løbet af uddannelsen arrangeres forskellige ekskursioner med besøg på stenindustrier og stenbrud i bl.a. Norge og Sverige.

Du vil i uddannelsen arbejde med IT på byggepladsen og tegne alle dine tegninger i AutoCAD. Dette er med til at gøre din uddannelse tidssvarende og samtidig give dig større muligheder, hvis du ønsker at læse videre.

I uddannelsens hovedforløb er der etableret et trin 1, som kaldes **Stenindustriarbejder**. Her arbejder du på værksteder, hvor der primært tildannes natursten. Der udføres fx slibning og polering, sandblæsning af bogstaver og dekorationer samt brænding af natursten.

Der arbejdes også med at opsætte alle former for natursten, blanding af mørtler, montering af køkken- og badeværelsesplader, facadebeklædning og trapper.

Når trin 1 er gennemført og bestået, er der mulighed for at stille uddannelsen i bero for en periode eller helt at stoppe uddannelsen for at begynde arbejdet som stenindustriarbejder.

Varighed: Fra 3 år og 6 mdr. til 4 år.

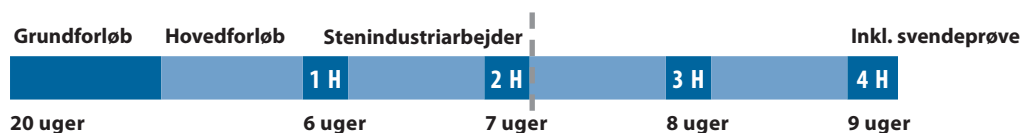
Trin: Ja, stenindustriarbejder varer 2 år.

Yderligere information: www.bygud.dk

Afsluttende hovedforløbsskoler: Se skoler side 6.

Forpraktik: Nej.

Videreuddannelse: Byggetekniker, kort- og landmålingstekniker, bygningskonstruktør.

Stukkaturfaget giver mulighed for at kombinere kunstneriske og kreative evner med et solidt håndværk. En stukkator lærer først og fremmest at lave stuk til lofter i gips eller kalk. Men mange andre former for udsmykning som søjlebeklædninger, balustre på trapper og altaner, springvand og fuglebade indgår i uddannelsen.

En uddannet stukkator skal kunne udføre de forskellige stukkatordiscipliner inden for nybyggeri, byfornyelse og især bygningsrestaurering. Langt den største del af stukkatorens arbejde består af reparations- og restaureringsarbejde på offentlige bygninger fx kirker og slotte samt private ejendomme.

Det er vigtigt, at du har både kreative og kunstneriske evner, da du under uddannelsen kommer til at arbejde med skitse- og tegning af arkitektoniske og skulpturelle bygnings- og anlægsdele, perspektivisk afbildning, skyggelægning og croquistegning.

På skolen undervises i fag som afformning, stukteknik og tegningslære herunder digital tegning i AutoCAD. Samtidig undervises i fotografisk registrering. Blandt de almene fag er bygningshistorie og samfundsfag.

Varighed: 3 år og 9 mdr.

Trin: Nej.

Videreuddannelse: Som udlært stukkator kan du videreudanne dig i flere forskellige praktiske og teoretiske fag.

Yderligere information: www.bygud.dk

Afsluttende hovedforløbsskoler: Se skoler side 6.

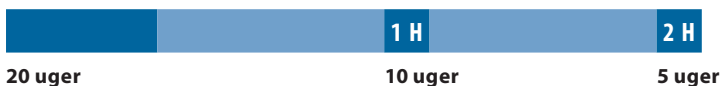
Forpraktik: Nej.

Grundforløb

Hovedforløb

Inkl. svendep prøve

20 uger

10 uger

5 uger

Skorstensfejer

Skorstensfejerfaget har rødder i meget gamle traditioner. Faget har gjort meget for at bevare de stolte traditioner, selv om skorstensfejernes arbejdsområde har udviklet sig meget gennem årene.

En stor del af skorstensfejeruddannelsen tager sigte på at uddanne skorstensfejeren til at rådgive om brandfare og forgiftning. Fejeren bliver i stand til at råde og vejlede kunderne om korrekt opsætning af skorstene og ildsteder, så husejeren sikres et fyringsanlæg uden risiko for brand- og forgiftningsfare. Det er skorstensfejeren's opgave at foretage syn af nyopsatte ildsteder og anlæg for at kontrollere om alle krav i henhold til gældende lovgivning er opfyldt.

Skorstensfejeren udfører brandpræventivt tilsyn i alle ejendomme, hvor der er ildsteder. Han fejer skorstenen, renser røgrør og ildsteder, såvel som han rådgiver kunderne om optimering af deres ildsteder, så disse fungerer energi- og miljørigtigt.

Mange skorstensfejervirksomheder foretager ligeledes renovering af skorstene. En stor del af virksomhederne har også i de senere år bevæget sig ind på området omkring ventilationsrensning.

Skorstensfejerens arbejdsopgaver er dog stadig primært fejning af skorstene og ildsteder. Men faget er inde i en rivende udvikling, og nye former for opgaver kommer til. Skorstensfejerens rolle som rådgiver på energi- og miljøområdet er blevet langt mere omfattende og iøjefaldende end tidligere.

Skorstensfejeruddannelsen tilpasses løbende, så gældende lovgivning, krav og forventninger fra kunder og myndigheder til stadighed overholdes.

Som skorstensfejer har man foruden ansvar for sin egen sikkerhed også et ansvar for husejernes sikkerhed. Skorstensfejerhvervet er et frit job, hvor man møder mange mennesker. Vi ansætter gerne piger og drenge, der har et smil på læben og et godt humør.

Varighed: 4 år.

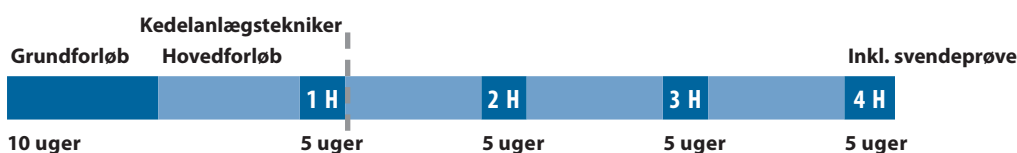
Trin: Ja, kedelanlægstekniker efter 1 år og 6 mdr. Afsluttes med selvstændig prøve.

Yderligere information: www.skorstensfejerlauget.dk

Afsluttende hovedforløbsskole: Se skoler side 6.

Forpraktik: Ja.

Videreuddannelse: Med supplerende undervisning og uddannelse inden for fagene dansk, matematik og fremmedsprog vil du kunne få adgang til videreuddannelse på konstruktøruddannelsen og visse akademiske ingeniøruddannelser.

Bygningsnedker og -montør

Bygningsnedkerfaget er et gammelt håndværksfag, der har ændret sig i takt med, at nye metoder og teknologi er blevet indført i byggeriet. Bygningsnedkeren var tidligere overvejende beskæftiget med at fremstille diverse bygningsdele på værksted.

I dag produceres f.eks. de fleste døre og vinduer industrielt. Men der er stadig en del snedkerværksteder, der udfører specialfremstillede bygningsdele. Især i forbindelse med renovering af ældre bygninger, men også for at imødekomme ønsker om særprægede løsninger i byggeriet.

Bygningsnedkeren er derfor en alsidig håndværker, der kan arbejde på værkstedet med fremstilling af specielle bygningsdele, men også i høj grad er beskæftiget på byggepladser med at montere, ændre og tilpasse døre, vinduer, inventar og køkkener. Eller opsætte trapper, skillevægge, og lave gulve og lofter mm. både i nyt byggeri, ombygninger og bygninger, der restaureres.

I uddannelsen lærer du at mestre både det gamle snedkerhåndværk og den nye teknologi. Du lærer at anvende lige fra håndværktøj til computerstyrede maskiner. Du laver tegninger både manuelt og elektronisk. Og ud over kendskab til de forskellige træsorters egenskaber og anvendelse får du også kendskab til andre materialer, der i dag benyttes i byggeriet.

Bygningsnedkere arbejder oftest i blandede snedker- og tømrervirksomheder med under 10 svende. Andre er beskæftiget i større entreprenørvirksomheder eller ansat på større virksomheder med industriel fremstilling af bygningsdele. Du kan også vælge at blive selvstændig med egen virksomhed.

I uddannelsens hovedforløb er der etableret et trin 1, som kaldes **Bygningsmontør**. Når trin 1 er gennemført og bestået, er der mulighed for at stille uddannelsen i bero for en periode eller helt at stoppe uddannelsen for at begynde arbejdet som bygningsmontør.

Varighed: Fra 3 år og 3 mdr. til 3 år og 9 mdr.

Trin: Ja, bygningsmontør varer 2 år. Afsluttes med selvstændig prøve.

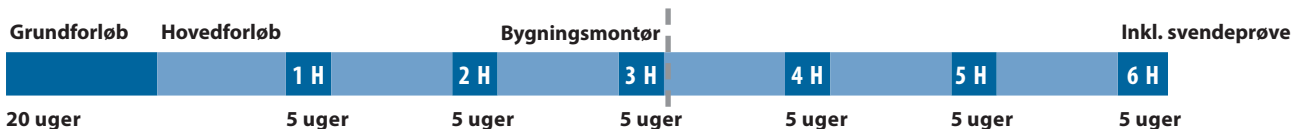
Yderligere information: www.snedkerfaget.dk

Afsluttende hovedforløbsskoler: 1 6 12 15 19 21

22 24 29 30 Se skoler side 6.

Forpraktik: Ja.

Videreuddannelse: Byggetekniker, kort- og landmålingstekniker, bygningskonstruktør, produktionsteknolog, bygningsingeniør, arkitekt.

Møbelsnedker og Træoperatør

Dansk møbeldesign er kendt og værdsat verden over, og de danske møbelsnedkere er uddannet til at producere møbler med håndværksmæssig finish. Gennem uddannelsen opnår møbelsnedkeren kendskab til formgivning af møbler i mange forskellige træsorter og til at planlægge og arbejde ud fra møbelarkitekters tegninger, beskrivelser og modeller.

Møbelsnedkeren fremstiller alle former for møbler, finere inventar og køkkener. Der arbejdes med tilskæring, sammenlimning, finering, forskellige håndlavede og maskinelle samlinger, pudsning og overfladebehandling. I uddannelsen lægges der vægt på både at kunne arbejde med traditionelt håndværktøj til manuelle samlinger og at kunne betjene stationære maskiner og håndmaskiner.

Du lærer altså både det traditionelle håndværk og at producere i større serier. Den uddannede møbelsnedker kan både arbejde på mindre møbelsnedkerier og større virksomheder inden for møbel- og træindustrien.

På mindre møbelsnedkerier fremstilles der forskellige møbler og inventar i mindre serier eller efter individuelle mål og ønsker fra kunderne. Her har du ofte fingrene nede i hele processen fra udvælgelse af træ, udskæring, samling og overfladebehandling til færdigt møbel.

På større virksomheder producerer man ofte få slags møbler i mange eksemplarer. Arbejdet er normalt ret specialiseret. Man bruger ny teknologi som CNC og CAD/CAM (edb-styring af design og fremstilling). Møbelsnedkerne har ofte ansvaret for den del af processen, som omfatter samling og overfladebehandling af møblerne.

I uddannelsens hovedforløb er der etableret et trin 1, som kaldes **Træoperatør**. Når trin 1 er gennemført og bestået, er der mulighed for at stille uddannelsen i bero for en periode eller helt at stoppe uddannelsen for at begynde arbejdet som træoperatør.

Varighed: Fra 3 år og 3 mdr. til 3 år og 9 mdr.

Trin: Ja, træoperatør varer 2 år. Afsluttes med selvstændig prøve.

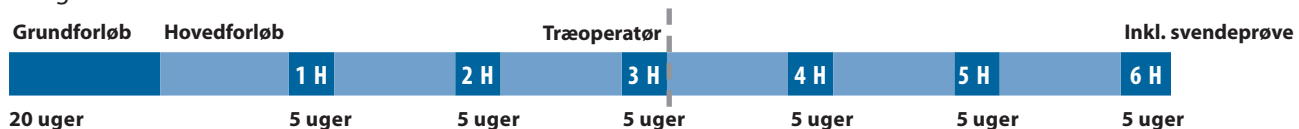
Yderligere information: www.snedkerfaget.dk

Afsluttende hovedforløbsskoler: 1 6 12 15 19 21

22 24 29 30 Se skoler side 6.

Forpraktik: Ja.

Videreuddannelse: Produktionsteknolog, ingeniør, arkitekt, designer eller konservator.

Orgelbygger

Orgelbyggerfaget er et gammelt og traditionsrigt fag, hvor den faglærte både skal kunne reparere og vedligeholde hundredår gamle kirkeorgler og samtidig benytte sig af ny teknologi, når der bygges et nyt orgel. Det kræver kompetencer, der både omfatter gamle håndværksmæssige teknikker og nye teknikker inden for el og pneumatik.

Et orgel er ikke bare et smukt musikinstrument med en flot lyd. Det er også et mesterværk af håndværksmæssige og tekniske finesser. Hundrevis af enkeltdele skal udskæres, formes og samles omhyggeligt. Orglers udformning er sjældent ens, da hvert enkelt orgel bliver afstemt efter det rum, det skal anbringes i. Derfor er orgelbyggeri et håndværk, som kræver omhu og nøjagtighed.

Der skal foretages mange beregninger, inden orgelbyggeren på papiret kan tegne og konstruere et orgel. Herefter går andre i gang med at fremstille de mange metalpiber, mens orgelbyggeren selv er med til at fremstille de mange enkeltdele af træ.

Som orgelbygger rejser du ofte rundt både i Danmark og udlandet, hvor orgler ofte eksporteres til. Orgelbyggeren rejser altid ud og opstiller og stemmer orglet på det sted, hvor det skal stå. Det er også orgelbyggere, som foretager løbende tilsyn med og vedligeholdelse af orgler samt tager sig af restaurering og vedligeholdelse af ældre orgler.

Orgelbyggererhvervet er et lille erhverv med seks virksomheder godkendte til at udlære orgelbyggere i Danmark. Virksomhederne ligger i henholdsvis Sønderjylland og i Nordsjælland. Orgelbyggerne går på skole i Aabenraa eller København, men det sidste hovedforløb kan kun tages på Københavns Tekniske Skole. Orgelbyggerne har faglig samlæsning med møbelsnedkerne på en del skoleophold.

Varighed: Fra 3 år og 3 mdr. til 3 år og 9 mdr.

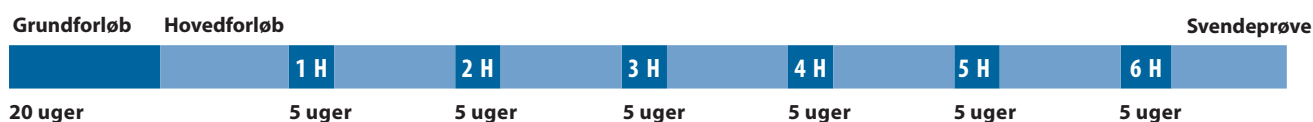
Trin: Nej.

Yderligere information: www.snedkerfaget.dk

Afsluttende hovedforløbsskoler: 19 29 Se skoler side 6.

Forpraktik: Ja.

Videreuddannelse: Produktionsteknolog, ingeniør, arkitekt, designer eller konservator.

Teknisk isolatør

En uddannelse til teknisk isolatør giver dig mulighed for at komme ind i en branche i vækst, da miljø og energiforbrug er i fokus, hvilket betyder at kravene til bedre isolering af bygninger og tekniske anlæg løbende skærpes.

Arbejdet som teknisk isolatør spænder vidt og omfatter bl.a. isolering af rør, kanaler, beholdere, varmevekslere, kedler, ventilations- og tekniske anlæg i industri- og boligbyggeri.

Du arbejder med varierede opgaver inden for:

- varmeisolering,
- køle- og fryseisolering
- lydisolering
- støjdemping
- brandisolering
- skibsisolering
- offshore
- facadebeklædning, metal
- tankisolering mm.

Arbejdet omfatter både nybyggeri, vedligeholdelse og renovering. Opgaverne udføres både ude og inde.

Som teknisk isolatør har du et varieret arbejde med mange skiftende arbejdssteder. Du har mulighed for at få job og dermed oplevelser både inden for og uden for landets grænser.

De fleste tekniske isolatører arbejder i virksomheder, som kun udfører teknisk isolering. Der er mange mindre firmaer fordelt over hele landet, samt enkelte meget store virksomheder, som har afdelinger flere steder i Danmark og i udlandet.

Som teknisk isolatør arbejder du med mange forskellige former for materialer. Både forskellige isoleringsmaterialer, men også materialer som ude og inde afslutter og beskytter isoleringen samt beskytter anlæg og bygninger mod ydre påvirkninger.

For alle materialerne gælder, at de er tilpasset nutidens miljømæssige krav. Faget er samtidig forskånet for tunge løft.

Der er flere kvinder som arbejder inden for faget.

Varighed: Fra 2 år og 9 mdr. til 3 år og 3 mdr.

Trin: Nej.

Yderligere information: www.bygud.dk og www.ug.dk

Afsluttende hovedforløbsskole: Se skoler side 6.

Forpraktik: Nej.

Videreuddannelse: Byggetekniker, kort- og landmålingstekniker, bygningskonstruktør.

Grundforløb	Hovedforløb					Inkl. svendepøve
	1 H	2 H	3 H	4 H	5 H	
10 uger	5 uger	5 uger	5 uger	5 uger	5 uger	

Glarmesterarbejde er meget alsidigt. Der arbejdes naturligvis mest med glas – udvendig og indvendig i bygninger samt med autoruder og indramning – men også med træ, aluminium og mange andre materialer.

Udvendig på bygninger udfører en glarmester alt fra avancerede aluminiums- og glasfacader over montering af energiruder og enkeltlagsglas til reparation af blyruder og isætning af vinduer. Indvendig i bygninger laver glarmesteren alt fra forsatsruder, glasdøre og skillevægge til hylder og glasmontrer.

Endvidere arbejder glarmesteren med indramning af plakater, grafik, malerier mv. i rammer af træ eller metal. Glas i biler spiller en væsentlig rolle, og glarmesteren udfører reparationer i autoruder og udskiftninger af autoruder. De mange forskellige opgaver kræver, at glarmesteren kan forarbejde alle typer glas ved at skære, slibe, polere, hullbore, lime m.v.

Glarmesteren har typisk meget kontakt med kunder og andre mennesker i løbet af en arbejdsdag. Rådgivning om glas og dialog om arbejdets udførelse er vigtige evner for en glarmester, når der skal vælges den rette løsning. Med moderne funktionsglas kan glarmesteren styre lys, lyd, sikring, sikkerhed, brand og energi i en bygning, så det er vigtigt med god produktviden.

Den store bredde i uddannelsen giver gode muligheder for beskæftigelse i glarmestervirksomheder. I disse år anvendes mere glas i byggeriet end nogensinde før, og prognoserne siger, at den udvikling vil fortsætte, så derfor er der gode muligheder med en glarmesteruddannelse. Endvidere er glarmesterfaget også et fag med gode muligheder for at blive selvstændig.

Varighed: Fra 3 år og 6 mdr. til 4 år.

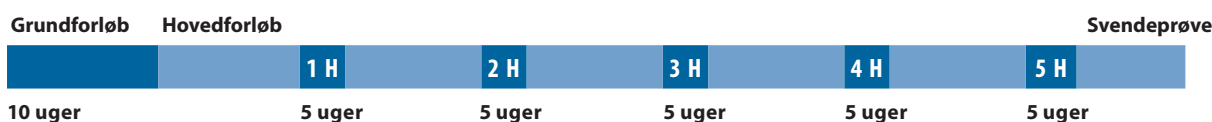
Trin: Nej.

Yderlig information: www.gidenglas.dk og www.ug.dk

Afsluttende hovedforløbsskole: Se skoler side 6.

Forpraktik: Nej.

Videreuddannelse: Byggetekniker, kort- og landmålingstekniker, bygningskonstruktør.

VVS-uddannelsen

Med en vvs-uddannelse er du fremtidssikret, fordi vvs-branchen er en branche med god løn og gode jobmuligheder. Du kan specialisere dig inden for fire forskellige specialer inden for varme, vand, sanitet, tagdækning og ventilation, og du kan komme til at arbejde både i private hjem, på byggepladser og i store industrianlæg. Du arbejder ofte selvstændigt, men kan også være en del af et sjak!

Vvs- og energispecialist Du har tjek på energi. Du ved alt om alle typer varmeanlæg, hvad enten det er oliefy, gasfy, fjernvarmeanlæg, solvarme, bio- eller halmfy. Du holder styr på miljøbelastningen, fordi du ved hjælp af måling og indregulering sørger for, at forbrændingen er perfekt, og at automatikken kører optimalt.

Vvs og blikkenslager Du inddækker og forskønner byens tage. Du klipper og former tagplader hjemme på værkstedet og kravler selv helt til toppen for at beklæde taget med pladerne. Det er også dig, der opsætter tagrender og nedløbsrør. Desuden har du helt styr på vand i hanerne, varme i radiatorerne, og at afløbene fungerer.

Ventilationstekniker Du sørger for, at indeklimaet er godt. Du har styr på ventilations- og klimaanlæg i både stor og lille skala. Det kan både være små ventilationsanlæg og industrielle proces- eller udsugningsanlæg eller de helt store klimaanlæg i virksomheder og institutioner, som skal installeres, indreguleres eller serviceres.

Rustfast industrimontør Du sørger for 100 % rene og bakteriefrie rør og tanke til produktionsanlæg. Det kan for eksempel være på hospitaler, medicinalvirksomheder eller i mejerier, hvor rørsystemer er af rustfaste materialer, eller du kan arbejde som rejsemontør i de virksomheder, der eksporterer færdige anlæg til det store udland.

I uddannelsens hovedforløb er der etableret et trin 1, på specialet VVS og blikkenslager som kaldes **VVS'er**. Når trin 1 er gennemført og bestået, er der mulighed for at stille uddannelsen i bero for en periode eller helt at stoppe uddannelsen for at begynde arbejdet som VVS'er, hvor du har helt styr på vand i hanerne, varme i radiatorerne, gas til komfuret, og at afløbene fungerer.

Varighed: 4 år.

Trin: Ja, VVS'er 3 år og 6 mdr.

Yderligere information: Klik ind på www.vvs-uddannelse.dk og www.klimaheltene.dk – eller ring 36 72 64 00.

Forpraktik: Ja. Uddannelsen kan herefter forkortes med en måned i praktikdelen, hvis du har været ansat i 6 måneder i forpraktik med en gennemsnitlig arbejdstid på 25 timer pr. uge.

Afsluttende hovedforløbsskoler: 3 12 13 15 16 18

19 22 24 26 28 30 Se skoler side 6.

Videreuddannelse: Installatør, bygningskonstruktør og diplomingeniør.

